

Baskemölla kapell

55.5942, 14.3089

Kapellet, som också går under namnet Sankt Tomas kapell, kom till eftersom Baskemöllaborna i början av 1900-talet tyckte det var för långt till kyrkan i Gladsax. Det började med att man först ville ha en egen begravningsplats, något Gladsax kyrkoråd gick med på mot att samhällets folk själva stod för planeringen.

Och en januaridag 1922 kunde begravningsplatsen invigas av församlingens kyrkoherde. Baskemölla blev därmed den enda av kusten fiskeläger som har en egen begravningsplats.

Då fanns inga planer att bygga kapell, eftersom både präst och kyrkoråd i Gladsax påbjudit att begravningsgudstjänster skulle ske i Gladsax kyrka och inte vid graven i Baskemölla.

När man sedan efter ett tag ändå ville ha ett eget gravkapell, satte sig Gladsax församling på tvären. Istället fick Baskemöllaborna själva se till att ordna ett kapell, och för att få ihop pengar lät man bilda en kapellförening under ledning av folkskolläraren Frans Löfström.

Kapellet ritades av arkitekten August Ewe från Malmö, och till byggmästare utsågs Alfred A Nilsson från Tomelilla. Kapellet uppfördes sommaren 1927 till en kostnad av 5904 kronor, och den 27 oktober samma år var det dax för invigning. Det berättas att de flesta bybor hade mött upp och stod samlade på den öppna planen framför kapellet när kyrkklockan för första gången ringde in. Dörrarna öppnades och processionen i ledning av biskop i Lund Edvard Rhode tågade in i kapellet.

Den första tiden användes kapellet bara för begravning, men efterhand utvidgades bruket till att gälla även andra kyrkliga förrättningar och gudstjänster. 1951 förlängdes därför kapellet av utrymmesskäl med en absid mot norr.

I en öppning ovanför ingången till kapellet hänger en klocka, försedd med en inskrift som berättar att den kom på plats 1927, att den är gjuten hos M & E Olssons klockgjuteri i Ystad och att den skänktes till kapellet av invånare i Baskemölla.

Korsfästelsebilden ovanför altaret är en kopia av ett medeltida italienskt original. Korsets armar avslutas med små bildfält: till höger apostels Johannes och till vänster Jungfru Maria.

I taket hänger ett ståtligt votivskepp med namnet Sankt Thomas, som fått ge namn åt kapellet. En senare större och mycket välgjord kopia av skeppet finns i en monter. Detta skepp skänktes till kyrkan 1994 av Ebba Jönsson, vars far Eddy Jönsson gjort kopian. Han har också ställt samman den ljushållare som hänger över predikstolspulpeten, och som är gjord av ankare.

Källor:

Webb: Simrishamns församling. Österlens kontrakt.

Webb: "Baskemölla kapell firar 80-årsdag". Pontis Persson. Ystads Allehanda. 1 november 2007.

Webb: "Livet i Baskemölla - För och nu". osterlen.com

Folder: "Baskemölla kapell och kyrkogårdar". 1995.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.